

Commissies Ayala kwam op 9 september 1617 aan het magistraat van het Vrije zijn geloofsbrieven overhandigen die hij op 2 september van Hun Hoogheden had verkregen. Daarin werd opdracht gegeven scheepvaart mogelijk te maken van Plassendale naar Oostende in de kreek, welke plaats tevoren was gevisiteerd door de afgevaardigden van het Vrije, van Brugge en van Oostende. Ayala verklaarde dat dit werk maar 15.000 gulden zou kosten. De afgevaardigden van het Vrije kregen daarop de toelating te onderhandelen met Ayala en het magistraat van Brugge om dat gedelf uit te voeren en het bevaarbaar te houden (8).

#### Verwijzingen

- (1) R.A.Gent. Staten van Vlaanderen. Resolutieboek 109, f° 117 V°.
- (2) S.A.Gent. Reeks 92, doos 15 (1605-1613), farde 7.
- (3) S.A.Gent. Idem.
- (4) S.A.Brugge. Reeks 290, nr. 259. Vaart van Plassendale.
- (5) R.A.Brugge. Registers van het Vrije, nr. 29 (1607-1618), f° 6 V°.
- (6) S.A.Gent. Reeks 92, doos 15 (1605-1613), farde 10.
- (7) R.A.Gent. Staten van Vlaanderen. Resolutieboek 110 (1614-1615), f° 12.
- (8) R.A.Brugge. Registers van het Vrije, nr. 29 (1607-1618), f° 403.

---

### Niet alledaagse schepen in Oostende (deel 5)

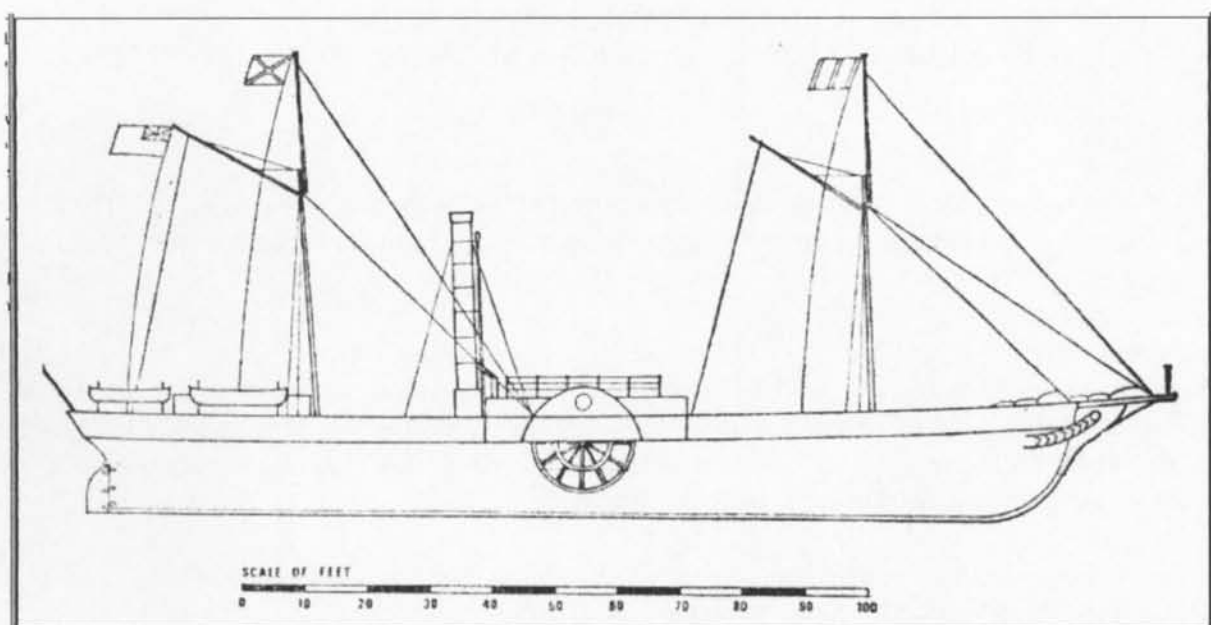
door Raf STUYCK

#### De Monarch.

Het vervoer van de Engelse post over het Kanaal dat voordien in handen van de Admiralty geweest was, werd in 1821 overgedragen aan de Postmaster-General. Onder verantwoordelijkheid van het Post Office werd een geregelde passagiersdienst over het Kanaal ingesteld en het was ook deze dienst die de tarieven voor de passagiers vastlegde.

Algemeen wordt aangenomen dat in deze context, de *Rob Roy* (\*) het eerste zeegaand stoomschip ter wereld was dat in een reguliere dienst (in dit geval tussen Dover en Calais) werd ingelegd. (ref 1) Naast de schepen die het Postoffice voor de Kanaalovertochten in de vaart bracht, waren er in 1822 op dezelfde lijn ook twee schepen die eigendom waren van de private rederij van de gebroeders J. & W. Hayward uit Dover, namelijk de *Sovereign* en de *Monarch*. Beide schepen hadden een Maudslay stoommachine van 32 pk en maten om en bij de 100 ton.(ref 2) Terwijl de *Sovereign* vooral op Calais voer, was het de *Monarch* die de overtochten tussen Dover en Oostende maakte. We mogen dus stellen dat, naar alle waarschijnlijkheid, de *Monarch* het eerste stoomschip geweest is dat ooit in reguliere dienst op Oostende voer.

Veertien jaar later verscheen er opnieuw een *Monarch* in Oostende. Deze *Monarch* (2), gebouwd in 1836 op de werf Rubie & Blaker in Southampton, was met zijn 174 ton heel wat groter. Het was een schoener-getuigd houten karveelgebouwd schip met twee stoommachines die elk 120 pk ontwikkelden. (ref 3).



*De houten Monarch uit 1836.*

Om de verwarring compleet te maken, kwam ook de General Steam Navigation Company in 1836, naast hun hier bekend geworden *Earl of Liverpool* (zie De Plate, febr. 2007) naar Oostende met een derde *Monarch* (3) van 62 x 11 m., 516 ton en met een stoommachine van 220 pk. Nog later, in 1850, had de GSNC een nog grotere *Monarch* (4) van 872 ton in de vaart maar voor zover we konden nagaan, kwam deze nooit in Oostende.

(\*) De *Rob Roy*, gebouwd in 1817 op de werf Denny in Dumbarton, werd aanvankelijk ingezet op de dienst tussen Glasgow en Belfast. Het was een stoomschip van 90 ton met de bescheiden afmetingen van 24 x 5 m. en een Napier stoommachine van 30 pk. Na twee seizoenen werd het schip aangekocht door de Franse regering en herdoopt als *Henri Quatre* en later als *Duc d'Orléans*.

Ref.

- 1--- Frank Burt, Cross-Channel and Coastal Paddle Steamers.
- 2--- Bernard F. Cox, The Buff Funnel Book.
- 3--- Capt. F. T. O'Brien, Early Solent Steamers.